

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGANAL: „Reuniunii Economice din Orăştie“ şi „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu preţuri moderate
Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.

Invitare la abonament.

— „BUNUL ECONOM“

cea mai eficientă şi totodată unica sursă
românească în felul ei

costă:

pe anul întreg 4 coroane,
pe jumătate an 2 „
pe un pătrar de an 1 „

Abonamentele se plătesc înainte
şi se pot face cu prima zi a ori-
cărei luni.

Administraţia.

Resultatele practice

ale expoziţiei industriale din Sibiu.

Am avut ocasiunea a vorbi despre marile foloase ce ne pot aduce expoziţiile şi cu deosebire nouă, cari suntem în dezvoltare. Expoziţia din Sibiu, ceea-ce priveşte industria de casă, ne-a dat ocasiunea a constata starea faptică în care se află ea, ear' pe de altă parte ne-a adus înaintea ochilor şi scăderile de care este bătută. Numai cunoscând acestea putem îndrepta răul şi este foarte folositor publicului interesat a afla părerile câtor mai mulţi, pentru a ne putea forma şi noi o judecată. Astfel sub titlul de mai sus »Revista Economică« ne aduce un articol foarte instructiv, care merită a fi cunoscut în cercurile cele mai largi şi din care extragem următoarele:

»Resultatele ce le-am obţinut prin expoziţie sunt, fără îndoială, de mare preţ. Totuşi ele nu sunt îndestulătoare şi nu ne pot mulţami.

»Să ştie, că industria noastră de casă sute şi mii de ani ne-a dat singură îmbrăcămintea şi alte multe articole necesare în economia casei; ea a reprezentat în trecut şi mai repre-

sintă şi în prezent o valoare de multe zeci de milioane. Ea a fost până acum şi susţinătoarea portului naţional.

»Expoziţia din Sibiu ne dă ansă să ne ocupăm mai pe larg şi temeinic de situaţiunea actuală a industriei noastre de casă şi în legătură cu ea şi de situaţiunea prezentă a portului naţional.

»Astfel ni-se impun din capul locului următoarele întrebări: care e situaţiunea actuală a industriei noastre de casă?

»Cari sunt părţile bune şi durabile?

»Cari sunt părţile ei slabe?

»Unde trebuie ajutat şi în ce fel?

»Industria noastră de casă se prezintă admirabil în comitatul Sibiiului. Şi dacă s'ar putea pune la cale câte-o asemenea expoziţie în fiecare comitat cu populaţiune românească, suntem convinşi, că pretutindenea aptitudinile femeii române ar eşi la iveală tot aşa de bine, ca şi aici în comitatul Sibiiului. Peste tot locul s'ar dovedi, că partea cea mai mare a articolelor de industrie textilă se confecţionează încă şi acum la casă, cu o dibăcie neîntrecută. Anume se confecţionează: îi, cămeşi bărbăteşti, mânecare, şurte, crătinţe, învelitoare, pachioale, brăcii, brăne, călţuni, obiele, cioareci, glugi, culmi, ştergare, leşnicuţe, feţe de perini, merindeţe, covoară, lepedeauă, feţe de masă, desagi şi peste tot pânză şi pănură, etc.

»Din toate aceste obiecte expoziţia noastră din Sibiu a avut colecţiuni, unele cât se poate de bogate şi cea mai mare parte au strălucit prin bogăţia şi frumseţa alesăturilor, cusăturilor şi colorilor cum şi prin trăinicia lor.

»Totuşi o lacună mare s'a putut observa din cauza lipsirei unor articole de cea mai mare trebuinţă.

»Nu s'a expus s. e. decât ca de mărturie, pănură (postav) de cioareci, de care se ţese în fiecare casă ţărănească.

»De asemenea nu s'a expus pănură de mânecare, de bobauă, de ţundre, de zechi, etc., a cărei producţiune este şi ea aproape generală până în timpul de iaţă.

»Stracle (ţoalele), folicele şi sacii de lână încă au fost ceva mai slab reprezentate în expoziţie.

»Pânză curată de cânepă şi de in abia s'au putut observa.

»Şi pentru-ce oare nu se vor fi expus aceste articole atât de importante ale industriei noastre de casă? Ori doară pentru-că nu se mai produc de ţerancele noastre?

»Unele, da, nu se mai produc decât în foarte mică cantitate, cum s. e. pânza de cânepă şi de in, în parte pănura pentru mânecare.

»Pânza curată de in şi de cânepă, odinioară fala ţerancei noastre, a dispărut aproape cu totul — cel puţin în expoziţie nu s'a putut observa; ear' locul ei l'a luat pânza de bumbac sau cel puţin amestecată din cânepă şi bumbac.

»Nu voim să afirmăm, că cânepa şi inul ar fi eşiit cu totul din us. Din contră recunoaştem, că ici-colea femeile noastre se îndeletnicesc şi în prezent cu cultura şi lucrarea lor; dar pe zi ce merge această cultură se restrânge, şi nu e departe timpul, când pânza de cânepă şi de in nu se va mai găsi nici de leac prin casele ţerancelor noastre. Cel puţin expoziţia ne-a sugerat această impresie. Căci în expoziţie ţesăturile de pânză au fost cel puţin 80% din bumbac, care este o materie străină, procurată toarsă gata, adese-ori şi ţesută, şi care costă pe poporul nostru multe milioane în fie-care an.

»De altă parte s'a putut constata, că la confecţionarea ţesăturilor de lână expuse, s. e. covoare, şurte, cătrinte, traiste, etc. de asemenea se întrebunţează materii străine: pěr, mătasă, fir, ş. a. toate produse străine, cari nu numai sporesc cheltuelie poporului, dar detrag foarte mult şi din originalitatea colorilor şi motivelor noastre naţionale, nu mai puţin din frumseţa lor.

»Articole confecţionate numai din materii de casă mai n'am văzut în expoziţie, ca şi când exposantelor le-ar fi fost ruşine să arete şi de acestea. Dacă aceasta e cauza, apoi în ea vedem

un semn de slăbiciune, care o credem foarte periculoasă. Am fi lăudat și acum și vom lăuda și pe viitor, cu ocaziunea altor expoziții, mult mai tare articolele confecționate numai din materii lucrate dela casă, din lâna oilor proprii, din cânepă și în cultivate în brazda proprie și lucrate dela început până la sfârșit la vatra familiei. Iată articole cari în primul loc ar trebui încurajate și premiate.

«Din cele experiate rezultă, că la casa țerancei noastre lucrarea materiilor prime: a cânepii, inului și lânii a dat mult înderet, că țesutul se practică pe o scară mult mai extinsă ca torsul, și că cusutul le întrece; pe când odinioară între acestea 3 lucrări de căpetenie se observa o cumpănă dreaptă, și ar fi în interesul poporului nostru să se poată restabili ecuilibrul de odinioară.»

Terminând articolul promite a trata cu altă ocaziune despre modul cum s'ar putea ajuta acestui rău, ear' din parte-ne încă promitem a reveni.

Adunarea generală

a despărțământului „Asociațiunii” din Orăștie.

Această adunare s'a ținut la 6 Noembrie n. a. c. A participat puțină lume. Iată momentele esențiale din decursul ei: Președintele-director al desp. S. S. protopresbiterul V. Domșa prin o cuvântare bine simțită deschide adunarea. Urmează după aceasta raportul anual al comitetului, din care extragem următoarele: După-ce constată că în

FOIȚĂ

Fiiul adoptiv.

(Din italienește).

(Urmare și fine).

Paul o luă în mână și tremurând rupse coverta. Don Giuseppe cu eternul seu suris îl privi cu fața senină.

— Nu e cu puțință!. Nu... nu, nu e cu puțință, murmură tinărul, făcându-se galben ca ceara.

— Ce este? întreabă preotul...

— Nu, nu e cu puțință... Dumnezeu meu, nu... nu e cu puțință, repeți tinărul.

— Ce este în epistola aceea? Vorbește... spune-mi... explică-mi...

— Oh, Don Giuseppe, în epistola aceasta se cuprind lucruri teribile, groasnice, cărora nu le pot da crezământ.

— Dar' spune-mi ce este?

— Tatăl dtale, zise tinărul agitat, a fost aflat acum sunt 30 de ani — asasinat, omorît... nu e așa?

— Ba așa este, și apoi?

— Apoi? apoi... tatăl meu a fost auto-

urma modificării statutelor, prin care resursele despărțământelor s'au redus numai la 20%, deabia sunt în stare a mai da ajutoare pentru scopuri culturale, silită fiind a administra mai totul ce colectează la cassa centrală.

În decursul anului trecut din lipsa numărării nu a putut implini nici chiar cea dorință exprimată de adunarea generală a anului trecut, adică de a înființa biblioteca portativă pentru acest despărțământ.

Cere însă îndemnisarea, că din prisosul anilor trecuți și din colectele acestei adunări, să poată procura cele de lipsă pentru acest scop atât de salutar și folositor.

Comitetul a ținut în decursul acestui an 4 ședințe și a rezolvit toate dispozițiile comitetului central.

Dela existența acestui despărțământ de 12 ani și până la adunarea din anul trecut a încasat peste tot 4749 cor. 44 fileri, s'au expedit la centrală 3619 cor. 2 fileri, ear' din restul de 1130 cor. 42 fileri a dat stipendi la învățacei de diferite ramuri ale meseriilor, a premiat în rinduri expozițiile făcute în mai multe comune, a premiat colecțiuni de poesii populare și scrieri folositoare și în fine: a procurat și împărțit cărți de conținut instructiv mai în toate comunele, unde s'au ținut adunările generale.

Despărțământul are de present 5 membri fondatori și 17 membri ordinari.

După aceea să ceteste gestiunea anuală, constatându-se venitele cu 235 cor. 60 fileri, ear' spesele cu 235 cor. 60 fileri, ear' bani gata 97 cor. 10 fil.

Atât raportul cât și gestiunea să ia la cunoștință. Se alege apoi comisiunea pentru conscrierea membrilor noi și colectarea taxelor dela membrii vechi.

rul acelei asasinări, tatăl meu a omorît pe tatăl dtale... Probele, documentele sunt aici.

Preotul se ridică, de pe fața lui a dispărut pe un moment îndatinata seninătate de sfânt, luă în mână epistola, ce a fost căzut jos din mâna tinărului, și o ceti și el...

El a ocrotit, protegat și încărcat cu binefaceri pe fiul ucigașului tatălui său. A căzut pe scaun, fără să mai poată vorbi ceva, și o tremurare nervoasă îi agita toate membrele. Înaintea ochilor par'că vedea trupul plin de sânge al tatălui său, găsit asasinat în mijlocul străzii... cugetă la taina, prin care până la acel minut de trezeci de ani să ascunsese delictul... Sufletul seu bun era cât pe aci să erumpă în blăstēm, când ochii sei să ațintiră asupra unui Crucifix de bronz De odată se scoală, se apropie de Paul, și își puse mâna pe umărul lui cu dulceață.

— Imbrătoșează-mă, îi zise bătrânul preot, pentru-că ce vină ai tu, că ești fiul tatălui tău?

Eu l'am iertat de mult, Isus Christos a murit pe cruce pentru iubirea de oameni, iertând pe cei-ce l'au răstignit.

Tinărul se sculă de pe scaun și aruncându-se în brațele preotului, l'a năpădit plânsul.

Disertațiunea înșinuată de dl protopresbiter V. Domșa, »Despre ocupațiunea oamenilor din timpurile cele mai vechi, cu referință la poporul israelitean«, fiind compusă mai cu seamă pentru popor, să decide a se publica în oarc-care toaie și a se ceti la altă adunare.

Comisia exmisă pentru încassarea taxelor dela membrii vechi și noi, raportează, că a încasat 118 coroane.

Deosebit de aceasta a primit dela dl Dr. A. Muntean, avocat în Orăștie, și membru fondator al Asociațiunii, ca donațiune specială pentru înființarea bibliotecii portative a despărțământului 50 cor.

Ca delegați pentru adunarea generală a Asociațiunii, care se va ținea anul viitor, s'au ales: D. D. V. Domșa, Dr. A. Muntean și I. Mihaiu.

Di Dr. A. Muntean propune și adunarea admite: ca să se convoace o altă adunare extraordinară aici în Orăștie, în o zi de sârbătoare, la care să poată participa și poporul.

Locul unde să se țină adunarea generală a despărțământului în anul viitor, să lasă la aprețierea comitetului.

După aceste, dl director-președinte încheie adunarea, mulțumind celor de față pentru participare.

Îngrijirea vitelor în cursul iernii.

Dacă dorim ca vitele noastre să rămână sănătoase și să iasă bine din iarnă, nu este de ajuns a le da o hrană bună și îndestulitoare. Mai trebuie, cu deosebire iarna, să și îngrijim de ele într'un mod corăspunzător. În modul

În momentul acesta musica orășenească suna cu tărie...

— Mergi, zise Don Giuseppe, fă-ți datoria: Dumnezeu te binecuvinte.

Melino, fătul, deschise ușa și zise:

— A sosit vremea de plecare...

Preotul mai imbrătoșă pe fiul seu adoptiv, îl strinse mult la sinul seu și îl binecuvintă.

Paul eși, bătrânul preot rămase în fereastră. Împreună cu sunetul musicii ajungeau la dînsul strigătele de adio ale mamelor, ale muierilor, ale ficilor... și s'a simțit mișcat până la lacrimi... A deschis fereastra, și-a scos batista și a agitat'o în semn de adio în direcțiunea celor-ce plecau.

— Dumnezeu vă binecuvinte, filor mei, murmură cu vocea sa plăcută și tremurătoare...

Ear' voluntarii și cei chemați sub arme, plecară spre cetatea din apropiere, însoțiti de o mare mulțime de popor și de musica orășenească.

Don Giuseppe a rămas în fereastră, cu ochii plini de lacrimi, până ce notele musicale să perdură departe.. departe pe vale.

(„U.”)

V. B.

acesta vom feri vitele nu numai de boale, dar' facem și multă economie în nutreț. Aci trebuie să avem de trei lucruri de îngrijit și anume: de un grajd corăspunzător și curat, de curățenia corpului vitei și de a da prilej ca vita să poată și iarna face mișcare.

Grajdul trebuie înainte de toate să fie uscat și cald și astfel întocmit, ca aerul stricat să se poată premeni des cu unul curat, fără ca cu această ocaziune să se formeze curent (țug). Grajduri umede și reci sunt pentru vite tot atât de nesănătoase ca pentru oameni locuințele umede. În astfel de grajduri răcelile la vite sunt foarte dese, din care apoi se desvoltă diferite boale mai grele ca d. e. la cai: gâlcile, la vite mari cornute: aprinderi de plumâni, la oi: tusa, etc. Cu deosebire nesănătoase sunt grajdurile, ai căror pereți au crepături și găuri, prin care aerul din afară poate trece neimpedecat în grajd. Un grajd prea cald, însă, încă este nesănătos. De aceea vom îngriji ca pentru premenirea aerului să facem în po-deala de sus a fiecărui grajd câte un coș (urloiu), care ese până de-asupra coperișului. Acest coș trebuie astfel făcut, ca să-l putem închide sau astupa chiar din grajd când nu avem trebuință de el. Pentru premenirea aerului putem face și două găuri în doi pereți ai grajdului ce stau față în față și care deschizături sunt așezate nemijlocit sub po-deala de sus a grajdului. Pentru a închide aceste găuri, când nu avem trebuință de funcționarea lor, vom face niște ușițe sau ne folosim de câte un șomoeag de pae.

Pentru sănătatea vitelor mai trebuie să ne îngrijim și de lumină indestulitoare în grajduri, un lucru, de care se interesează mai puțin economii nostri. Grajdul va fi deci provăzut cu ferestri în număr indestulitor.

De mare însemnătate pentru vitele noastre este curățenia corpului lor, precum și a grajdului. Vom îngriji totdeauna de un așternut indestulitor. Vom țesela, peria și curăți nu numai caii, ci și celelalte vite ale noastre. Prin țeselat nu se îndepărtează numai murdăria de pe animalele noastre, ci și pelea se mai înviorează, ceea-ce are o înriurire foarte bună asupra stării vitei. Cu deosebire se observă efectul binefăcător al țeselatului, deosebit de cai, mai ales la vacile cu lapte și la animalele tinere, care sunt în creștere.

De mare însemnătate cu deosebire pentru vitele tinere, este a le da ocaziune a face mișcare în aer liber. La animale tinere, cari sunt silite a sta neconținut în grajduri, mușchii și picioarele nu se pot desvolta regulat, tot asemenea nici plămâni și inima. Urmarea este: vite nedesvoltate pe deplin cu toată hrana lor bună și îmbelșugată. De aceea trebuie să îngrijim, ca vitele tinere, de ori-ce fel ar fi ele, să aibă la dispoziție locuri mai largi, unde pot face mișcare în fiecare zi.

DIN LUME

Regele Carol la Plevna. Toate foile, atât din țară, cât și din străinătate, se ocupă cu întvederea Regelui Carol al României și a prințului Ferdinand al Bulgariei. «Pester Lloyd» d. e. scrie următoarele:

«A fost o idee înțeleaptă și demnă ca întvederea să aibă loc pe câmpul dela Plevna, reamintind astfel că dacă n'ar fi trecut Români Dunărea în August 1877, războiul ar fi luat o altă întorsătură. Cuvintele memorabile, telegrafate de comandantul armatei ruse, marele duce Nicolae, în seara zilei de 31 Iulie 1877, principelui Carol: «Turcii ne prăpădesc», și în urma cărora armata română a trecut Dunărea pe la Corabia, îndreptându-se în marș forțat spre Plevna, vor constitui comentariul istoric al serviciului divin care se va celebra la 11 curent în capela comemorativă română dela Plevna.

Pe la 1860 și 1870 România era asilul tuturor refugiaților bulgari. La București și Iași, Zankoffii, Balabanoffii, etc. țineau reuniunile lor, unde se sfătuiau ce aveau de făcut în fața asuprii turcești. Aicea fură redijate și imprimate broșurile cele mai incendiare. Aci apărură memoriile cari trebuiau să lumineze cabinetele europene asupra tristei situațiuni bulgare.

Și când cei 35.000 soldați români veniră să întărească înaintea Plevnei, în August 1877, armata rusă redusă la 30.000 oameni, starea lucrurilor pe câmpul de bătălie se modifică cu totul.

La 8 Septembrie trupele române primiră botezul de foc și când Țarul Alexandru II. distribuî 50 cruci ale Sf. George dorobanților, el primi acest mândru răspuns: «Cei mai viteji au

căzut, lor le revine onoarea, supraviețitorii sunt toți de o potrivă, dar' ei nu valorează cât morții. Puține zile după aceasta Români detersă asalt celebrei redute Grivița.»

Regele nu vine la Budapesta.

M. S. Impăratul-Rege avea obiceiul, ca în fiecare toamnă să petreacă câteva săptămâni în Budapesta. Anul acesta însă, chiar foile maghiare vestesc, că Impăratul nu va veni în capitala lor, și anume din mai multe cauze, între cari se amintește faptul, că unii Unguri au făcut opoziție primirii proiectelor militare, și demonstrația dela Cluj contra imnului «Gott erhalte.» Va să zică M. S. e supărat pe Unguri!

Advocatul poporului.

Castratorilor (jugănarilor) le este oprit a-și exercita meseria în acele comune, unde domnește vre-o boală molipsitoare ca: durere de gură și picioare la vite, orbanș, brânca la porci, vârsatul la porci, molima de porci (în cazul din urmă nici chiar în comunele învecinate) și nici nu le este iertat a intra aci în curtea vitelor, în grajdurile și ocoalele lor. După fiecare castrare (jugănare) să se curețe bine precum și uneltele lor. (Ord. minist. de agricultură nr. 62.821 din 1897).

Maturătorii de coșuri (hornuri) sunt datori a mătura coșurile cel puțin odată pe lună, a cărei îndeplinire sunt datori a dovedi-o prin o însemnare a stăpânului casei. Ori-ce plângere contra lor se va adresa: în orașe, căpitanului polițienesc, ear' în provincie prim-pretorului. (Ord. minist. de comerț nr. 39.270 din 1884. — Ord. minist. de interne nr. 14.803 din 1883).

Medicul casei.

Arsuri cu acid carbolic (fenic) le vindecăm foarte ușor, tratându-le cu oțet; atât albeala pelei ca și nesimțirea ei dispar și nu să formează coaje pe ea în urma arsurei. La otrăviri cu acid carbolic de-ase-menea putem folosi cu succes oțetul, dând pacientului să bea oțet subțiat pe jumătate cu apă.

Oțet carbolisat (fenicat) pentru desinfectat prin casă se prepară în următorul mod: la 80 grame oțet ordinar adăugăm 200 gr. acid carbolic (acid fenic) și 5 grame canforă. Acest amestec este un desinfectant excelent.

Cultura cerealelor.

Cerealele sau grânele să cultivă mai cu seamă pentru semințele lor făinoase. Ele servesc în prima linie pentru nutrețul oamenilor, apoi în stare crudă sau preparate ca nutreț animalelor noastre domestice și în fine ele servesc ca material pentru fabricarea scrobelei, a spirtului și a berei. Afară de semințe câștigăm din cultura cerealelor paele atât de trebuincioase pentru așternutul și nutrețul vitelor noastre, și altele.

Dintre cerealele cultivate la noi enumerăm grâul (Triticum). — Secara (Secale cereale). — Orzul (Hordeum). — Ovėsul (Avena). — Cucuruzul (porumbul) (Lea Mays). — Meiul (Panicum miliacem). — Hrișca (Polygonum fagopigrum).

GRÂUL (TRITICUM)

(Reproducerea interzisă).

Dintre cerealele cultivate la noi, grâul ocupă locul cel mai de căpetenie. Grăunțele lui servesc parte pentru facerea făinei sau se fabrică din el spirt și scrobeală, iar restul se exportează în țeri străine. Paele se folosesc ca nutreț și așternut pentru vite, apoi pentru acoperitul caselor etc.

Specii și varietăți.

Avem multe feluri de specii și varietăți (feluri și soiuri) de grâu, unele cu mustăți, altele tunse; ele se cultivă ca cereale de toamnă sau de primăvară. Avem două specii de însemnătate pentru noi și anume:

1. *Grâul comun* (Triticum Vulgare) este oval (în formă de ou) și rotunzit pe toate părțile. Dacă rupem un bob, suprafața frânturii este totdeauna făinoasă.

După culoarea bobului deosebim în această specie următoarele varietăți de grâu:

a) *Grâu cu bobul alb sau galben*, între care să numărăm și grâul Sandomir (Sandomirea) și

b) *Grâul cu bobul roșu* se cultivă cu deosebire în Franța, Elveția, Germania și Anglia.

2. *Grâul Dur* (Triticum durum). Varietățile din această specie să deosebesc de cele precedente prin aceea, că suprafața frânturii bobelor nu este făinoasă, ci sticloasă sau cornoasă. Spicele sunt de regulă cu mustăți și boabele sunt totdeauna mai lungărețe și în muchi.

Varietățile acestei specii de grâu să împart în:

a) *Grâu cu bobul tare*, lungureț, în dungi și de culoare galbenă deschisă. Să cultivă cu deosebire în Orient;

b) *Grâu cu boabele roșcate*, sticloase, câte odată puțin făinoase și se cultivă cu deosebire în România și

c) *Grâu de Bănat*, cu boabele mici, foarte tari și de o culoare gălbuie ca ceara, amestecat cu roșu sau cenușiu; forma lor stă între cele rotunde și în muchii,

Când voim a introduce vre-o varietate nouă de grâu în culturile noastre, este de recomandat a alege de acela, care face parte din specia Triticum durum, fiindcă boabele lor fiind mai tari, făina lor este mai spornică și primește la facerea pâinei mai multă apă ca cealaltă, ceea-ce este un punct însemnat pentru brutari.

Clima.

Grâul reușește în toate țerile care au o temperatură mai călduroasă. Într'o climă aspră de munte nu se mai poate cultiva, fiindcă piere, mai ales cel de toamnă în cursul iernii. Clima are mare influență asupra dezvoltării atât a paiului cât și a spicului și a găunțelor grâului. Într'o climă umedă să desvoaltă foarte mult paiul, pe când în locuri secetoase el rămâne scurt și spicul ușor. Și mai mult influențează clima asupra culorii și formei spicului și a găunțelor. Acest fapt aduce cu sine nestatornicia varietăților de grâu. Astfel o climă caldă și uscată favorizează dezvoltarea mustețelor spicului, pe când o varietate cu musteți le perd cu timpul într'o climă umedă și rece.

Pământul.

Grâul recere un pământ mai argilos cu deosebire în țerile mai călduroase, fiindcă ele conservă (păstrează) mai bine umezala. În regiuni mai reci să poate cultiva și într'un pământ mai nēsipos. Argila curată și prea udă, apoi nēsipul și turba (tuffa) sunt excluse cultivei grâului.

Planta premergătoare a grâului.

Grâul reușește mai bine după ogor sau după plante care lasă pământul curat de burueni, precum este rapița, care a fost sămēnată în ogor, apoi după mazere, tutun și trifoiu. După plante prāsitoare (de sapă), precum este cucuruzul (porumbul), napi (sfecle), cartofi, etc. se poate cultiva grâu de toamnă numai condiționat, deoarece-ce ele părăsesc târziu pământul și astfel nu ne lasă timp îndeajuns a lucra pământul până la sămēnat. După plante păioase nu vom cultiva nici-odată grâu, fiindcă ele lasă pământul prea buruenos și uscat de recolta premergătoare.

Prepararea terenului (locului).

Grâul deși recere un pământ bogat în materii nutrițoare, totuși o îngrășare nemijlocită cu gunoi (bălegar) proaspēt nu suferă, fiindcă s'ar desvolta prea mult paiul și foile în comptul spicului și poate ușor cădea (culca, vērșă). Dacă gunoim pământul, aceasta trebuie să se facă cu 2—3 ani înainte de a veni rindul grâului.

Lucrarea pământului pentru sămēnat depinde de la planta premergătoare grâului. În tot cazul el trebuie bine curățat de burueni, ne vom feri însă a-l mērunți prea tare. Cea din urmă arătură vom face-o cu vre-o săptemână nainte de sămēnat, ca pământul să se mai așeze, căci aceasta asigură mai bine grâul în cursul iernei de a fi smuls de ger.

Dacă avem destul timp, vom ara pământul cel puțin de 2-ori. Prima-dată foarte superficial (în față), ca semințele de burueni să poată încolți și rēsări, cari apoi se distrug prin a doua arătură.

(Va urma).

NOUȚĂȚI

Sfințirea bisericii gr.-or. rom. din Deva s'a săvârșit Duminică trecută, servind 28 preoți și un diacon. La finea serviciului divin on. domn protopop *I. Papiu*, delegatul I. P. S. Metropolitului, a ținut o predică ocazională. De aci inteligența s'a dus la hotel »Central«, unde s'a servit un prânz comun, la care n'au lipsit nici toasturile. După amiază la 4 ore s'au întrunit în casina română, unde s'a ținut adunarea generală a »Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei«, a cărei neobosită și zeloasă presidentă e d-na *Elena Hosszu-Longin născ. Pop de Băsești*. Vorbirea de deschidere a presidentei a dovedit și de astădată, că în fruntea Reuniunii stă o femeie, care înainte de toate are în vedere binele și înaintarea țeranței române și că nimic nu-i poate micșora zelul cu care a lucrat și până acum pentru împlinirea scopului Reuniunii.

După cuvântul de deschidere s'a cetit lista membrilor reuniunii, după care reuniunea uimă de prezent 1 membru onorar (păr. asesor *Z. Boiu* din Sibiu), 31 m. fondatoare, 60 m. pe viață, 7 m. ord. și 26 m. ajutători. Urmează apoi raportul secretarului și a casierei, din care reese, că Rev. dispune de 10.000 cor., depuse la 5 bănci din comitat. Rapoartele s'au dat unei comisii spre cenzurare. S'au mai înscris de nou: 9 m. pe viață, 2 m. ord. și 13 m. ajutători. Un membru a propus apoi alegerea st. d-ne *Maria Cosma*, a dlui *Iosif Vulcan* și a dlui prof. *D. Comșa* de membri de onoare, ceea-ce s'a și primit; după-ce adunarea s'a închis.

Seara a avut loc o petrecere cu dans foarte animată.

Tinerimea universitară română din Cluj invită la Picnicul ce-l va arangia Duminică în 23 Nov. n. a. c. în sala Redoutei orașenești. Venitul curat e destinat pentru ajutoarea tinerilor lipsiți de mijloace.

Julian Brode, căpitan ces. și reg. în pens., a încetat din viață la Salzburg, Luni în 10 Nov. n. c., în etate de 42 ani, departe de rudenile și amicii sei. Il deplâng soția neconsolată și fiica sa Teodora. Trimitem jalnicei familii sincerele noastre condolențe!

Producțiune teatrală împreunată cu dans va arangia tinerimea română din Criștior la 23 Noemvrie n. a. c. în sala dlui Molinari din loc. Venitul curat e destinat pentru renovarea proiectată a bisericii de-acolo.

Tragedie pe trenul accelerat. O scenă penibilă s'a petrecut zilele acestea pe linia ferată Viena—Berlin. Intre stațiunile Baieg și Oppeln pe când trenul mergea în plină viteză, de pe fereastra unui cupeu clasa II. a căzut un băiat. În momentul următor o femeie care se afla în același cupeu, iute a deschis ușa și s'a aruncat după dînsul. Mama băiatului încă a vrut să sară din cupeu, dar călătorii au prins-o de haine și au tras frâna

de alarmă. Trenul s'a oprit și au început apoi să caute pe femeie și pe băiat. Mai întâi s'a găsit femeia, care a suferit grave contuziuni, pe când băiatul a fost numai ușor rănit. Femeia a fost transportată în spitalul din Oppeln; ranele-i sunt mortale.

Preot nou. Dl *Petru Rîmbaş*, ales preot în Brad, a fost chirotonit Joi (31 Oct. v.) întru preot.

Dela societatea „Petru Maior.” Societatea de lectură „Petru Maior” în ședința sa generală ținută la 18 Octomvrie s'a constituit pe anul de gestiune 1902/1903 precum urmează: A) Comitetul. President: Ioan Garoiu, stud. în drept, a. IV. Vicepresident: Ioan Lupaș, stud. fil. a. III. Secretariu: Const. Moga, stud. în drept, a. III. Notari: Const. Bucșan, stud. în drept, a. I. Avram Imbroane, stud. în drept, a. I. Cassariu: Filip Emil Mihaiu, stud. fil. a. III. Controlor: George Zăria, stud. în drept, a. III. Bibliotecariu: Zaharie Muntean, stud. în drept, a. II. Vicebibliotecariu: Ioan Maior, stud. în drept, a. II. Econom: Victor Gael, stud. în drept, a. IV. B) Comisia literară: President: Dionisie Stoica, stud. fil. a. IV. Referent: Sebastian Stanca, stud. fil. a. II. Membri: Tit. Liviu Blaga, stud. fil. a. II. Ioan Lăpădat, stud. fil. a. IV. Ioan Lupaș, stud. fil. a. III. Costa Nedelcu, stud. fil. a. I. George Tulbure, stud. fil. a. I. C) Corul și orchestra: Dirigentul corului: Cornel Popescu, stud. fil. a. II. Dirigentul orchestrei: Leonida Domide, stud. med. a. IV. D) Comisia supraveghetoare: Chirion Benda, stud. în drept, a. III. Ioan F. Negruțiu, stud. tehn. a. IV. Dionisie Stoica, stud. fil. a. IV.

Moarte. Ioan Roșca, măestru pantofar în Sibiu a încetat din viață în 6 Nov. n. a. c. în etate de 47 ani.

Nenorocire pe dëlma noiei căi ferate Măcău—S. Miclăușul-mare. O depeșe aduce vestea unei mari nefericiri întâmplată pe dëlma la care se lucră pentru noua rețea de tren Măcău—Sân-Miclăușul-mare. Chiriașul Benkő István voia să treacă cu trăsura peste linie, pe când tocmai treceau niște vagoane cu nêsip, care i-au zdrobit trăsura. Benkő a fost formal zdrobit de roatele trenului, ear' trenul deraiând a căzut într'o groapă de nêsip dela înălțime de 3 metri. Lucrătorii cari erau în vagonul din urmă au fost grav răniți.

Un șerpe lângă leagăn. Se scrie din Fiume: Sâmbăta trecută a fost scăpat un copil de un pericol unic în felul seu. Marino Kolan, care locuște în Via Molini, când se întoarse seara acasă, voi să deschidă ușa și văzû, că se deschide cu greu. Numai după oare-care sfortare reuși să o deschidă și mirarea și spaima lui fu grozavă, când văzû că în casă tocmai lângă ușa era un șerpe cam de un metru și jumătate de lung și care își ridicase capul lacom spre leagănul, în care se afla un copil cam de o lună. La strigătele desperate ale tatăului, veniră vecinii și omorâră șerpele cu o sêcură.

Haină de pielă de șoareci. Un emigrant rus a debarcat de curênd la New-York și toată lumea se ținea de el ca după un animal rar. El era îmbrăcat cu o manta îmblănită cu o mie de pielă de șoareci mici, un fel de șoareci cu părul foarte moale de cari se află în nordul Rusiei.

Cea mai mare fericire în lume pentru omenime e sănătatea, și mulți au jertfit deja întreaga lor avere pentru susținerea sănătății, totuși în cele multe casuri înzadar.

De când inventatorul crucei duple electro-magnetice R. B. Nr. 86967, domnul *A. Müller* în Budapesta, V. strada Vadász 42/G. a pus aparatul seu la dispoziția bolnavilor, s'a dovedit, că numai acela este în stare, când toate celelalte mijloace sunt zadarnice, să ajute, ceea-ce se dovedește prin următoarea scrisoare de recunoștință: *Stimate dle Müller!* De 30 de ani încoace eram suferindă, abia puteam dormi, vedeam rêu, nu puteam mânca, m'e simțeam enervată, și de când mi-am comandat marele d-tale aparat, în 23 Aprilie a. c. și am început să'l port, m'e simt de tot bine, pot dormi eară, vêd bine, am poftă de mâncare, în scurt sunt de tot sănătoasă, pentru ceea-ce v'e mulțumesc din inimă, că mi-ați redat plăcerea de vieată. *Késmárk, 24 Maiu 1902.* Cu stimă *Rosa Schirl*, vêduvă de geometric.

Calendare pe anul 1903.

Am primit la redacție următoarele calendare pe anul 1903:

„**Căilindariul poporului**”, pe anul comun 1903, editura și tipariul „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu, anul XVIII. Pe lângă partea calendaristică are numeroși articoli de interes, dintre cari amintim: schița de Grigorie C. Buțureanu despre *Avram Iancu*, articolul scris de Ioan Georgescu despre *negotul cu oul*, „Bucătăria țeranului” de Ana Floarea, etc. Dintre numeroasele ilustrațiuni amintim portretul lui Avram Iancu, al episcopului gr.-cat. Mihail Pavel, mormântul lui Bărnuțiu, etc.

„Căilindariul poporului” costă 40 fileri și se poate procura dela administrația »Tribunei«, ori prin librăria archidieceșană.

Apărute în editura lui W. Krafft în Sibiu, și anume:

„**Amicul Poporului**”, calendar ilustrat, de I. Popovici. Anul 43. Atară de partea pur calendaristică, presărată cu sentențe și maxime, conține zilele critice, regenții europeni, afaceri de postă și telegraf, tarife de timbre și taxe, tirgurile, etc. — Partea literară conține o serie bogată de piese în poezie și prosă, cele mai multe originale, ca: *poesii* de H. Lecca, N. Rădulescu-Niger, Maria Cioban, Octavian, *proză* de Ciru Oeconomu, M. Cioban, Sorcovă, Dr. Beu, R. Simu, o piesă musicală de T. Popovici, articoli economici, calendar perpetuu și șematismul statistic al Românilor din Ungaria și Transilvania. Ca *ilustrațiuni* aduce portretul lui Mihail Pavel, Vasile Mangra, V. A. Urechia, Nicolae Cristea, diacronă cu biografiile lor, apoi cronica anului bogat ilustrată. Acest calendar de familie o-

cupă loc de frunte în literatura noastră calendaristică. Prețul 60 fileri.

„**Posnașul**”, calendar umoristic ilustrat, redactat de Simplex. Anul 8; cuprinde în partea hazlie nenumărate glume ilustrate și povestiri de tot hazul. Prețul 50 fileri.

„**Calendarul Săteanului**”, anul 12, e menit pentru popor; conține proză și poezii din „Amicul Poporului”, cu portretul și biografia lui Mihail Pavel și Nic. Cristea. 25 fil.

„**Calendarul**”, calendar cu litere cirile, anul 111, e cel mai vechiu calendar românesc menit a servi aceluia, cari preferă a ceta cu litere cirile. Prețul 40 fileri.

A. Török și Comp. din Budapesta. Dacă facem o privire oare-care asupra colectanților principali ai loteriei de clasă, ne atrage atenția, fără îndoială, Firma A. Török, dovedind prin aceasta, că ea este cea mai principală. Drept aceea noi încă ne-am convins, că într-adevăr firma lui A. Török și Comp. este vînzătoarea principală a losurilor de clasă, care oferă publicului mare cele mai multe losuri, cu cele mai sigure șanse de câștig și care dispune afară de vînzătorii principali din Budapesta și de numeroase filiale din capitală, precum în: Terezien-Ring 46, Weitzner-Ring 4, Muzeum-Ring 11, Elisabeth-Ring 54. În urma nenumăratelor mulțumite, necerute, dela publicul cumpărător de losuri, a făcut, ca direcțiunea clasei de loterie să-și exprime recunoștința față de firma A. Török și Comp.

Prin filialele sale la locurile cele mai principale din capitală și dovedind totdeauna față de cumpărătorii săi că e cea mai reală firmă, și la care s'au făcut cele mai însemnate și multe câștiguri, o recomandăm tuturor cumpărătorilor de losuri. Conform planului, tragerea prină va avea loc deja Joi și Vineri, 20 și 21 n. l. c.

Prețurile losurilor sunt tot cele de până acum, și anume:

$\frac{1}{8}$ los costă 1 cor. 50 fil.

$\frac{1}{2}$ „ „ 6 „ —

$\frac{1}{1}$ „ „ 12 „ —

cu toate-că planul de câștiguri s'a îmbunătățit. Așadar cine dorește să cumpere losuri, să se adreseze cu toată încrederea la firma A. Török și Comp. în Budapesta.

Cursul pieții din Budapesta

— în 12 Nov. 1902 n. —

	per 50 klgr.	
Grâu	cor. 7.55	până la 7.70
Săcară	6.50	6.65
Oiz	5.60	5.80
Melu	5.50	5.80
Ovės	6.55	6.65
Cucuruz	6.55	6.65
Rapiță	10.—	10.50
Grăsime	66.—	66.50
Slănină	57.—	57.50
Prune uscate	12.—	12.50
Lictar	14.50	14.75
Lucernă	56.—	62.—
Trifoiu roșu	58.—	63.—

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănăt.

Dela 18—25 Nov. n.

18. Sighetul-Marmației.
19. Apoldul-mare. Bistrița. Boroșineul-mare. Frata-ung. Goroslăul de pe Someș. Vințul-de-sus.
20. Becicherecul-mare. Capolnaș. Goroslăul-mare. Ibașfalău. Zernești.
21. Lipova.
22. Jimborul-mare.
23. Checichemet.
25. Cisdu. Cucu. Gialacuta. Georgio-Ditro. Gercen. Huedin. Vințul-de-jos.

Calendarul vechiu și nou a săptămânii.

Dum 22 d. Rusalii, ev. Luca, g. 5, v. 11.

Dum.	3 S. Muc. Akepsima	16 Otmar
Luni	4 C. Ioanichie cel mare	17 Emma
Marti	5 S. Muc. Galacteon	18 Odo Eg.
Merc.	6 S. Pavel Patr. Tarig.	19 Elisabeta
Joi	7 S. 33 Muc. din Mel.	20 Felix
Vin.	8 (+) A. Mih. și Gavr.	21 Int. Născ.
Sămb.	9 S. Muc. Onisifor	22 Cecilia

Prim-colaborator: Const. P. Barcianu.

Redactor-reșponsabil: Aurel P. Barcianu.

Sz. 6839—1902. vghitő.

(126) 1—1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A dévai kir. törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy »Ardeleana« pénzintézet Szászvároson végrehajthatónak Lupsa luon m.-németii lakos végrehajtást szenvedő elleni 848 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. 167. §. értelmében a dévai kir. törvényszék (a dévai kir. jbiróság) területén tevő és M.-Németi községben fekvő a Lupsa luonnak a m.-németii 177 sz. tjkvben A † 1 rend 267 268 hrsz. a $\frac{1}{12}$ részére 460 kor., a m.-németii 96 sz. tjkvben A † 4 rend 582 hrsz. a $\frac{1}{12}$ részére 95 kor., A † 5 r. 583 hrsz. a $\frac{1}{12}$ részére 432 kor., A † 6 r. 746 hrsz. a $\frac{1}{2}$ részére 81 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi január hó 15. napján d. e. 9 órakor M.-Németi községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%—át készpénzben vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék tkvi hatósága.

Déva, 1902. évi október 11.

Fábián,
bíró.

Cea mai efțină societate de asigurare este:

THE STANDARD
LIFE ASSURANCE COMPANY
(„STANDARD”, societate de asigurare asupra vieții).

— Fondată la 1825. —

Governor: Principele Buccleuch and Queensberry.

Sediul: Edinburgh, 3 George Street.

Filiala pentru Ungaria: Budapesta, str. Kossuth 4.

Agentură principală:

Orăștie (Szászváros), Piața mare Nr. 2,
unde se pot adresa și se resolvă corespondențe în limba
română.

Informațiuni se dau și la administrațiunea foii
„Bunul Econom”.

Venituri anuale	K. 31.793.839.—
Profit împărțit	K. 170.000.000.—
Averea societății	K. 249.302.420.—
Asigurări plătite	K. 508.000.000.—

Societatea „Standard” contractează ori-ce asigurări asupra vieții, oferind garanții depline, împreună cu condițiunile cele mai liberale și primele cele mai efține.

7— (105)

„AGRICOLA”

însoțire economică de magazin și anticipații

5—26

și-a început activitatea

(104)

în piața din

HUNEDOARA.

Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei
vəd. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFFY.

Însoțirea „Agricola” cumpără și vinde produse
agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărțe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avan-
suri pe bucate, efecte și prețioase (giu-
vaericale).

Primește aurării și argintării în afaceri de lom-
bard și ia acoperire de conturi-courente.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plă-
tiri în rate.

In sfârșit îngrjește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

„ARDELEANA“

instituit de credit și de economii societate pe acți.

Sediu: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital soc.: 500.000 c. Fonduri: 350.000 c.
Starea depunerilor: peste 2,000.000 c.
Se primesc: **Depuneri spre fructificare**, dela particulari cu 5% fără anunț, cu 5½% cu anunț; ear' dela corporațiuni culturale cu 6% interese.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute prin postă se efectuează cu **reîntoarcerea postel.**

(48) 32—

Direcțiunea.

De vânzare

un loc de 8 jugere peste drum de țigăria lui Wegner, apoi o vile, în legătură cu un fânaf mare pe Dealul-mrre (Holumb) și două livezi cu pomi roditori pe Dealul-mic, toate în Orăștie. — A se adresa la proprietar Iosef Prentner în Brașov. (124) 2—2

Informațiuni se pot lua și dela sora lui: *Elisa Schulleri în Orăștie.*

Sâmbătă în 4 Octomvrie n. a. c.
s'a deschis

Baia de Vane

și Aburi

în Orăștie, Str. faurilor Nr. 8.

Scalde de aburi, pentru domni se pot lua: Mercuria și Sâmbăta d. a. dela 2—8 ore. Duminica a. m. dela 6—11 ore, ear' d. am. dela 2—6 ore numai cu 50 fil.

Scalde de aburi, pentru dame se pot lua: Joi d. a. dela 2—8 ore.

Scalde de vane se pot lua în toată ziua dela 6 ore a. m. până la 8 sara.

PREȚURI DE SCALDĂ:

1 scaldă de aburi 1 cor., pentru școlari 80 fil., 1 scaldă de vană 80 fil., 12 scalde de aburi în abonament 10 cor., 12 scalde de vane în abonament 8 cor.

Rugându-mă pentru frecuentare cât de deasă, semnez, cu toată stima

(133) 6—12

S. Birtler.

VERZEICHNISS

aller 55.000 Gewinne o.

Der grösste Gewinn im glücklichsten Falle

1.000.000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt:

		Kronen
Sämmtliche Gewinne werden in ca. 5 Monaten gezogen und sind in Baar zahlbar.	1 Prämie mil	600000
	1 Gew. i	400000
	1 " "	200000
	2 " "	100000
	1 " "	90000
	2 " "	80000
	1 " "	70000
	2 " "	60000
	1 " "	50000
	1 " "	40000
	3 " "	30000
	3 " "	25000
	3 " "	20000
	3 " "	15000
	36 " "	10000
	67 " "	5000
	3 " "	3000
	437 " "	2000
	803 " "	1000
	1528 " "	500
140 " "	300	
34450 " "	200	
4850 " "	170	
4850 " "	130	
100 " "	100	
4350 " "	80	
3350 " "	40	
55,000 Gew. u. Pr im Betrage	14.459,000	

Noroc deosebit la

Török.

Mulți foarte mulți s'au făcut fericiți prin noi!

Peste 9 milioane cor. au câștigat mușterii noștri prin noi.

Nici o loterie din lume nu presintă o șansă mai mare ca loteria noastră de clasă reg. ung. privilejiată, care începe din nou în curând. Din

110.000 losuri se vor trage 55.000

cu câștiguri în bani, adecă din totalul losurilor sunt jumătate din ele câștigătoare conform conspectului de alături.

În total se vor sorți în curs de 5 luni enorma sumă de

14 milioane 459.000 coroane.

Întreaga întreprindere stă sub supravegherea statului.

Costul losurilor orig. de classa I. este: pentru o optime (1/8) fl. — 75 sau cor. 150
• pătr. (1/4) • 150 • • 3.—
• jum. (1/2) • 3.— • • 6.—
• un întreg (1/1) • 6.— • • 12.—

și se trimit cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor.

Planurile oficiale se trimit gratis.

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în

20 Noemvrie a. c. la

A. Török & Comp.

casă de bancă

în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

Secțiunile loteriei de clasă a colecției noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46.
1. filială: Vaitznering 4.
2. filială: Museumring 11.
3. filială: Elisabethring 54.

Scrisoare de comandă a se tăia. Dlor A. Török Budapest.

Vă rog a-mi trimite.....losuri originale de classa I. a loteriei de clasă reg. ung. privilegiate, dimpreună cu planul oficial.

Suma de coroane..... { este a se ridica prin ramburs } ce nu convine rugăm a șterge
urmează prin mandat postal.

(112) 6—6

Adresă

Pentru plantațiuni de toamnă și de primăvară oferim:

250.000 vițe de viie

înrădăcinate atât altoite cât și indigene și din soiurile cele mai bune pentru vin și de masă precum: Mädhentraube (leányka), Ruhland, Furmint, Muscat-Ottonel, Burgund alb, Silvan, Riesling Velsch și de Rhin, Gutedel precum și:

100 varietăți cele mai alese

PENTRU STRUGURI DE MASĂ.

Resultatul excelent din anul acesta al pepinierelor mele, pe care rog a le cerceta fiecare, mă pun în pozițiune a putea satisface cererile clienților mei pentru viitoarele plantări numai cu materialul cel mai bun.

Zace în interesul ambelor părți, ca comanda să se facă pe cât se poate de timpuriu, de oare-ce cererile pentru vițe bune sunt deja foarte numeroase, atât din interiorul țării cât și a streinătății.

Prostea-mare (Nagy-Ekemező), Septemvrie 1902.

(115) 5-6

M. Ambrosi,
proprietar.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat
(123) de 20

e a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani. 2-26

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuiuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare norma a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacienț, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. | **Prețul aparatului mic e 4 cor.**
folosibil la morburii cari nu sunt m i vechi de 15 ani. | folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vnzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în **BUDA-PESTA**

Cancelaria și depozitele: *Str. Rottenbiller 33.* Localul de vnzare: *Str. Andrássy 23.*

(52)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

33-52

Mai efin ca ori unde!

Tot felul de manufactură pentru trebuințele casei.

Mai efin ca ori unde!

Bumbac de țesut și etă de urzit
din fabricele cele mai renumite!

Mai efin ca ori unde!

Haine de călușeri de vnzare sau de dat împrumut.
Comanda se execută repede și cu prețuri foarte moderate.

Prăvălia „La Româncea“ a lui ION LAZAROIU
în Orăștie (Szászváros)

(122)

3-20